

Gymnasiearbete (100 p)
IT-Gymnasiet Göteborg
HT 2017 - VT 2018

Supervisors:
Daniel Berg, David Lundholm

Erwall, a High Level General Purpose Programming Language

4 februari 2018

Abstract

The primary objective of this project is to implement a fully working imperative compiled high performance general purpose programming language in C, from scratch without using any external libraries or application programming interfaces. The language will be offering many modern features with a consistent syntax, so that it can ultimately replace the C language in practice. Many commonly used tools will be used, such as git, gcc, valgrind and gdb. I will go through the general compiler pipeline and implement each component step by step. I was not able to reach all the goals that was planned in the beginning, but the project was far from a failure. The final result was a functioning, turing complete programming language that could used for any computing task in theory. It already offers many improvements over C, and I believe that it will become a complete replacement for C in the near future. The project would probably have become far more mature if I used existing tools such as a parser and lexer generator. A significant amount of time was used to implement interfaces that was missing in the C standard library, which means that I probably would have had the time to implement more features for Erwall if I used a scripting language such as python.

Keywords: Erwall, Programming, Language, C, Compiler

Innehåll

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Syfte	2
1.3	Frågeställningar	2
1.4	Kravspecifikation	2
1.5	Metod och material	4
1.6	Teoretisk bakgrund	4
2	Resultatredovisning	4
2.1	Arbetsgången	4
2.2	Resultatet	7
3	Diskussion och slutsatser	7
4	Källförteckning	8
5	Bilagor	8

OBS: Första utkast! Många stavfel, grammatikfel och mycket innehåll saknas!

1 Inledning

Dagens informationssamhälle är helt beroende av datorer. Fler och fler jobb automatiseras, och behovet att kunna skapa och utveckla felsäkra program som ska kunna köras på dem är större än någonsin. För att skapa ett datorprogram måste man på något sätt kunna kommunicera med datorer för att framföra vad man vill göra. Datorer förstår dock endast maskinkod; ettor och nollor. Man insåg redan på 1950-talet att det var ohållbart för människor att skriva maskinkod för hand, eftersom att det var oerhört tidskrävande och ledde ofta till fel. Därför skapade man så kallade programmeringsspråk; kod som består av text och siffror som är betydligt lättare för människor att hantera. Under åren har det skapats väldigt många olika programmeringsspråk.

Man kan dela upp programmeringsspråk i flera kategorier, bland annat dynamiska och statiska, generella och specifika, imperativa och deklarativa med mera. Ett statiskt programmeringsspråk översätts till maskinkod med hjälp av ett program som kallas för en kompilator. Dynamiska språk använder sig istället av interpretatorer, som är som virtuella maskiner som kör koden. Generella programmeringsspråk är språk som kan användas till vad som helst, till exempel datorspel, textredigeringsprogram eller webbläsare. Specifika programmeringsspråk är endast avsedda för en enda uppgift, till exempel statistik eller specialeffekter. Om du använder ett imperativt programmeringsspråk måste du steg för steg förklara för datorn hur den ska göra för att lösa en uppgift, medan du endast behöver säga vad du vill få löst i ett deklarativt språk. Man paratar också ofta om hög- och lågnivåspråk. Ett lågnivåspråk är väldigt lik maskinkod, och kan endast göra det som processorn kan göra, medan högnivåspråk har många abstraktioner som gör att man kan ha variabler, funktioner och procedurer som en processor inte direkt kan förstå.

1.1 Bakgrund

Programmering har varit min hobby i nästan 5 år, och under den tiden har jag testat ett stort antal av de existerande programmeringsspråken. Dock så har jag ännu inte hittat något språk som jag anser vara perfekt; antingen saknas funktioner, eller så finns det onödiga och överflödiga funktioner som jag ogillar, med mera. Därför har jag valt att skapa ett nytt imperativt statiskt högnivåprogrammeringsspråk som kan användas i praktiken. Genom att skapa ett eget programmeringsspråk så kan jag anpassa och förbättra vissa delar så att det blir det perfekta programmeringsspråket för mig. Projektet kommer att ha öppen källkod samt en fri upphovsrättslicens.

Jag har gått kursen Programmering 1, och går just nu i Programmering 2. Tidigare har jag skapat en interpretator för programmeringsspråket *Brainfuck*, en textredigerare och utvecklingsmiljö med syntax highlighting för programmeringsspråket *Lua*. Jag har även erfarenhet av många programmeringsspråk, inklusive men inte begränsat till *Java*, *C*, *Lua*, *C++* och *Ruby*. Allt detta gör att jag bedömer att jag är tillräckligt kompetent för att klara detta projekt, även om det är väldigt ambitiöst för en person.

Mycket av detta nya språk kommer att bygga på programmeringsspråket *C*, som är mitt favoritspråk och det språk som jag har mest erfarenhet av. *C* skapades på 1970-talet

och är ett statistiskt högpresterande imperativt högnivåspråk, och är idag ett av det mest använda programmeringsspråken. Många andra programmeringsspråk är skapade i C, och det finns mycket resurser och information om det eftersom att det är så pass populärt. Detta gör C till ett väldigt bra språkval för just detta projektet.

1.2 Syfte

Syftet med detta projekt är att få fram ett fungerande programmeringsspråk som på sikt kan ersätta programmeringsspråket C. Språket ska ha en del moderna egenskaper, göra det enklare för programmerare att skapa högpresterande och felsäkra program, samt göra det roligare att programmera.

Detta projekt ska dessutom visa att det inte är så märkvärdigt att skapa ett programmeringsspråk; många programmerare klagar på programmeringsspråk, men ytterst få försöker förbättra dem. Programmeringsspråk brukar ha en speciell status, speciellt bland nybörjare, på grund av mentaliteten att man inte ska återuppfinna det som redan finns, att det är för svårt, samt att man inte ska byta ut det som redan fungerar. Många tycker därför att det är orimligt att skapa ett nytt programmeringsspråk, och tänker inte på att det bara rör sig om en viss standard som är satt, eller att en kompilator är ett program som helt enkelt tolkar och översätter koden du skriver till maskinkod.

Detta projekt kommer även fungera som en övning för att träna på avancerad programmering, strukturering och arbete av stort projekt och göra en till en bättre programmerare. För att vara en bra programmerare måste man förstå hur programmeringsspråk är uppbyggda och fungerar, vilket gör att detta projekt är perfekt för ändamålet.

1.3 Frågeställningar

- Vilka delar är en kompilator uppbyggd av och varför?
- Hur bra fungerar C som ett programmeringsspråk för att skapa en kompilator?
- Är C ett bra mål att generera kod till?
- Hur ska man planera ett projekt för att tillåta enkel felsökning och tillägg av nya funktioner?

1.4 Kravspecifikation

Generella krav:

- Logisk och konsekvent syntax

Många språk har ologisk och inkonsekvent form, där till exempel funktionsdeklARATIONER inte ser likadana ut beroende på vart de är deklarerade, och vissa variabeldeklARATIONER ser ut som matematiska uttryck. Funktionsargument ser generellt sett inte ut som variabler, fastän de i praktiken är exakt likadana. Detta gör det jobbigt för programmerare, och därför ska sådana specialfall inte existera i Erwall.

- Explicita deklARATIONER

När du låter kompilatorn gissa vad du vill att den ska göra kallas det för implicita deklARATIONER. Då skriver du inte ut exakt vad du vill att den ska göra. Detta gör att

det kan bli svårare att förstå koden, och kan leda till logiska fel. Därför ska Erwall endast ha explicita deklarationer.

- Högpresterande

Vissa programmeringsspråk prioriterar hastigheten som man kan skapa program med framför hur snabbt programmet körs. Man kan tänka att man föredrar kvantitet före kvalitet. Erwall kommer dock att prioritera hastigheten som programmet körs med, så att kvalitén på produkten programmeraren skapar blir så bra som den kan bli.

Några specifika specifikationer på språket kommer vara följande:

- Stöd för *nested* kommentarer och funktioner

I många programmeringsspråk kan du inte ha kommentarer i kommentarer, eller funktioner i funktioner. Detta är ologisk, och kan i många fall göra det jobbigare för programmerare.

- Garanterade tail-call optimeringar

Vissa språk så som C har inte garanterade tail-call optimeringar, som ofta krävs för att programmera på ett funktionellt sätt; programmet kommer att krasha efter ett tag om man inte har det. Erwall kommer att stödja detta.

- Kompatibelt med C

Eftersom att C är ett så populärt och moget språk finns det väldigt många bibliotek och gränssnitt skrivna i C. Genom att göra Erwall kompatibelt med C kan man använda dessa redan skapade bibliotek istället för att skapa allt från grunden, vilket är orimligt.

- Strikt typsystem med riktiga konstanter

Många språk har inte strikta typsystem. Detta gör att till exempel heltal implicit kan omvandlas till decimaltal. Detta kommer inte vara tillåtet i Erwall.

- Inget odefinierat beteende

I till exempel C kan man skriva kod som har odefinierat beteende; ingen vet vad som kommer hända. Detta gör att det blir lätt att skriva felaktig kod. I Erwall kommer all kod som kompileras vara korrekt och definerad, för att underlätta för debugging som ofta tar väldigt lång tid.

- Listor som första klassens medborgare

En entitet som stödjer vanliga operationer, så som att de kan fungera som argument, returneras och tilldelas till variabler, kallas för första klassens medborgare. I många språk är listor inte första klassens medborgare, vilket gör att de sällan används. Istället används bibliotek och andra gränssnitt. Erwall kommer att ha stöd för dem, så att man slipper detta. Listor behövs för nästan alla projekt, och bör vara inbyggda i språket.

- Tagged unions

En union är en datatyp som kan ha en av flera definerade typer. I C vet man inte vilken av typerna unionen har. Detta gör att man själv måste hålla koll på det. Erwall kommer att ha detta inbyggt, så att man själv slipper göra det.

1.5 Metod och material

Fokus lades på att skapa en fungerande kompilator. Språket kommer att anpassas och utvecklas efter hand. Detta gjordes då ett av målen var att språket ska kunna användas i praktiken. Hade det varit ett mer teoretiskt arbete skulle fokus istället läggas på språk specifikationer och en standard. Projektet bygger på research utifrån tekniska artiklar, föreläsningar samt wikipedia. Utifrån informationen som samlades ihop skapades en projektplan som sedan följdes. Genom detta kunde frågeställningen “vilka delar är en kompilator uppbyggd av” besvaras.

En *lexer* skapades först. Detta är den första komponenten i de flesta kompilatorer. Denna komponent delar upp koden i så kallade *tokens*, som används för att särskilja speciella kodord med identifierare, som är namn på variabler och funktioner som programmeraren kan definera. Därefter implementerades en *parser*, som konstruerar ett abstrakt syntaxträd (AST) av *tokens*, så att man tydligt kan se hierarki och grupperingar. Efter det skapades en semantisk analysator, för att kontrollera om koden programmeraren har skrivit är logisk, till exempel om man verkligen kan addera text med nummer. Den semantiska analysator konstruerar även en symboltabell. Sedan skapades en kodgenerator, som tar trädets och symboltabellen och genererar C kod. Till sist skapades ett typsysteem. Vid implementationen av kodgeneratören kunde svaret till frågan om C är ett bra mål att generera kod till besvaras.

Alla komponenter skrevs på en dator med Arch Linux i programmeringsspråket C (gnu-c11) med hjälp av textredigeringsprogrammet *vim* och kompilatorn *gcc*, för att kunna besvara frågan om C fungerar bra för att skapa en kompilator. För felsökning och kontroller användes verktygen *gdb* och *valgrind*, som är standard för debugging av C program i Linux. Inga externa bibliotek eller *application programming interfaces* (API) har använts; allt är skrivet från grunden. Detta gjordes så att man verkligen förstår processen. Om färdigskrivna gränssnitt hade använts hade man inte kunnat anpassa det lika bra, och mycket av implementationen hade då varit färdiggjort och på så sätt hade det varit svårt att besvara många av frågeställningarna.

Under projektets gång användes det distribuerade versionhanteringssystemet *git* för att hålla ordning på utveckling, ändring av kod och för att förenkla felsökning. Dessutom möjliggjorde detta för andra människor att bidra med förbättringar och ändringar, då Erwalls kompilator har öppen källkod.

1.6 Teoretisk bakgrund

This subsection's content...

2 Resultatredovisning

2.1 Arbetsgången

Under de första veckorna var det endast planering, research om ämnet, brainstorming av idéer samt design av syntax som gällde.

2017-10-17

Första prototypen av en lexer samt alla grundläggande strukturer blev klara idag. Eftersom att standard-biblioteket i C saknar mycket behövde jag implementera bland an-

nat dynamiska generiska listor, hantering av färgkoder för Linux-terminalen samt en abstraktion av filhanteringgränssnittet. Lexern har enkel felrapportering där både rad och kolumn där felet hittades visas, operatorer, nyckelord, identifierare samt sträng-, boolean- och nummerlitteraler, månggradiga kommentarer som kan vara nested.

2017-10-19

Idag blev första parser-prototypen färdig. Jag skrev ett gränssnitt för abstrakta syntax-träd, och lade till logisk utmatning så att man enkelt och grafiskt kan se hur trädet är uppbyggt. Parsern är en recursive descent parser, som använder tokens från lexern samt AST-gränssnittet för att konstruera ett träd. Just nu stödjer det bland annat hantering av funktioner och block, med logiska felrapporter. Jag upptäckte att syntaxen för flerradiga kommentarer orsakade problem i vissa specifika fall, och ändrade därför i lexern för att lösa detta.

2017-10-20

Parsern stödjer nu numeriska uttryck med alla vanliga matematiska operatorerna, funktionsanrop samt variabeldeklarationer. Lexern stödjer nu även bitwise-operatorer.

2017-10-22

Nu stödjer *parsern* även if-satser och booleanska uttryck.

2017-10-23

Idag började jag arbeta på semantisk analys av AST:t. Kompilatorn rapporterar nu om odefinierade variabler, funktioner och typer, samt när du anropar en funktion med inkorrekt antal argument med mera. Jag skapade ett även ett gränssnitt för scopes, fixade så att parsern nu kan hantera typdeklarationer och return statements, och började komma på idéer om syntax för listor samt referenser för språket.

2017-10-28

Jag har nu lyckats lägga till tester för logiska och numeriska operationer och funktionsdeklarationer. Parsern stödjer nu även typomvandlingar.

2017-10-29

Idag lade jag till så att parsern klarar av elseif och else satser, samt externa funktionsanrop. Dessutom lade jag till semantiska kontroller för main-funktionen.

2017-11-01

Nu har jag lagt till experimentell kodgenerering. Jag var tvungen att själv skapa en abstraktion av C-stränggränssnittet eftersom att det inte var tillräckligt användbart för mina ändamål.

2017-11-02

Kompilatorn stödjer nu argument för att stödja frivillig utskrivning av AST och tokens med mera. C har inget sådant bibliotek i standarden, så jag fick skriva en API för *PO-SIX*-baserade kommandoradsargument.

2017-11-03

Kompilatorn stödjer nu automatisk kompilering av den genererade C koden med hjälp av GCC.

2017-11-04

Parsern och kodgeneratoren stödjer nu tomma typer. Generatoren skapar nu korrekt indenterad C kod, och genererar if-satser korrekt. Semantiska tester för externa funktionsanrop samt memory leaks i semantiska tester är nu fixade.

2017-11-05

Små förbättringar av funktionsgenereringen lades till.

2017-11-07

Idag lade jag till generering av uttryck samt extra semantisk information in i AST noderna. Experimentell generering av lokala funktioner och funktionsanrop lades även till.

2017-11-08

Idag fixade jag en bug som gjorde att lokala variabler inte genererades korrekt.

2017-11-26

Jag har nu arbetat i mer än två veckor med att omstrukturera hela projektet. Anledningen var att felrapporteringen inte var tillräckligt bra, samt att mycket blev rörigt. Det var bättre att strukurera om helt än att ändra på allt som redan var skrivet bedömde jag. Hela projektet är nu betydligt bättre strukturerat vilket gör att ändringar blir enklare. Felrapporteringen är nu tydlig och färgkodad. Semantiska analyser för oanvända och oinitierade variabler fungerar nu korrekt, och parsern stödjer nu tomma return-statements.

2017-12-01

Semantisk analys för att se om funktioner returnerar korrekt fungerar nu. Jag fixade även lite memory leaks som jag upptäckte. Jag började även med enkel optimering, men det visade sig vara betydligt svårare än jag trodde.

2017-12-21

Under veckan har jag testat att implementera en enkelt interpretator för compile-time

execution av kod. Efter ett tag bedömde jag dock att detta var ett för stort ämne att börja på nu.

2017-12-29

Jag har lagt till små förbättringar till generatorn och analysatorn. Bland annat klarar kodgeneratorn nu externa funktionsanrop, if-satser samt typkonversioner.

2018-01-01

Återigen har jag fixad kodgeneratorn då den fortfarande hade vissa problem. Lokala funktioner samt exponenter i uttryck fungerar nu som de ska göra.

2018-01-05

Idag gjorde jag så att parsern och generatorn hanterar defer-statements.

2018-01-06

While-loopar parse:as och generaras nu korrekt. Jag lade också till förbättringar till felmeddelanden.

2018-01-20

Prestanda-tester har nu lagts till, så att man enkelt kan se hur lång tid varje komponent i kompilatorn tar. Fixade även några små fel som jag hittade.

2018-01-21

Ett riktigt typsystem har nu blivit implementerat. Det kan hantera listor, pekare, funktioner, unioner, enumerationer strukturer samt typdefinitioner.

2.2 Resultatet

Kompilatorn och språket är långt ifrån klart. Många av specifikationerna som sattes i början av projektet har inte bli färdiga. Dock så är Erwall nu ett fungerande programmeringsspråk som jag bland annat använde en matematiklektion, vilket tyder på att det redan är användbart och på vissa sätt till och med bättre än C. Bland annat är typsystemet betydligt mer avancerat, och konstanter samt sematiska kontroller och felmeddelande är betydligt bättre i jämförelse. I teorin skulle man kunna skriva vilka program som helst i det.

3 Diskussion och slutsatser

This section's content...

4 Källförteckning

This section's content...

5 Bilagor

This section's content...